

In vier stappen naar een nieuw interprofessioneel samenwerkingsverband in de wijk!

Achtergrond

De complexiteit van zorgvragen neemt toe. Problemen en vragen hebben betrekking op meerdere leefgebieden. Interprofessionele samenwerking is nodig om aan deze complexiteit te kunnen voldoen. Deze factsheet geeft inzicht in de stappen die je kunt nemen voor het opzetten van een nieuw interprofessioneel samenwerkingsverband.

Een gefaseerde aanpak

Binnen interprofessionele teamvorming is het van belang een aantal stappen systematisch te doorlopen.

Stap 1: Leer elkaar kennen

Allereerst is het van belang om met elkaar kennis te maken. Dit is de basis van elke samenwerking. In die kennismaking is het goed om elkaars expertise en professionele kwaliteiten alsook de persoonlijke eigenschappen van elkaar te leren kennen. Daarnaast hoort bij kennismaking ook het leren kennen van de werkomgeving en context waarin het team zijn werk gaat doen. Verdere kennismaking gebeurt on-the-job. Het (anoniem) bespreken van uitdagende casuïstiek, maar ook een gezamenlijke wandeling door de buurt (wijksafari) kunnen hiertoe bijdragen.

Tips:

- Kies je teamleden bewust op basis van diversiteit en complementariteit
- Zorg voor een sterk en niet te groot kernteam
- Mobiliseer partners in de schil om het team heen die op afroep beschikbaar zijn
- Maak een smoelenboek met achtergrondinformatie over de teamleden

Stap 2: Kom samen tot een gezamenlijk doel

Na kennismaking is het van belang om het gezamenlijke doel (ofwel missie) te exploreren en samen vast te stellen. Dit geeft kader en hiermee staan de neuzen dezelfde kant op. In het opstellen van dit gezamenlijke doel dient rekening te worden gehouden met de belangen en kernwaarden van alle leden. Hiermee creëer je gezamenlijkheid en hopelijk ook gedeeld eigenaarschap. Beide zijn cruciaal in relatie tot het functioneren van een interprofessioneel team.

Tip: Stel de vraag: Wanneer is onze samenwerking succesvol?

Stap 3: Kies een bijpassende werkstructuur

Als het doel helder is, kan worden nagedacht over een bijpassende manier van werken en structuur. Hoe vaak overleggen we? Waar overleggen we? Hoe is de rolverdeling? Hoe delen we informatie? Dit zijn allemaal vragen die in deze derde stap zullen worden beantwoord en worden vastgelegd in een format gezamenlijke spelregels.

Tip: Maak gebruik van bestaande tools en methodieken en pas deze aan zodat ze voor jullie werkbaar zijn.

Stap 4: Creëer een constructief en veilig teamklimaat

Als laatste stap is het van belang om afspraken te maken over de onderlinge interactie, omgang, en het gewenste werkklimaat.

Tip: Heb voldoende aandacht voor ieders rol en bijdrage.

Tot slot is het belangrijk om samen periodiek te reflecteren. Reflectie niet alleen op de inhoud, het realiseren van de doelstelling, maar vooral ook op het onderliggende teamproces.

Concreet hebben we voorgaande stappen over 4 bijeenkomsten verdeeld.

	Stap	Doel	Onderdelen
1	Elkaar leren kennen	Kennismaking <ul style="list-style-type: none"> - Elkaars expertise en persoonlijke kwaliteiten leren kennen - Het (sociale)netwerk leren kennen 	<ul style="list-style-type: none"> - Voorstelrondje en kennismaking aan de hand van het achtergrond-scherf van je gsm. - Casuïstiek bespreking. - Vullen van een smoelenboek. - Inplannen wijksafari.
2	Gezamenlijk doel	Het gezamenlijk doel exploreren en vastleggen	Tijdens de bijeenkomst wordt gezamenlijk antwoord gegeven op de volgende vragen: <ul style="list-style-type: none"> - Wat zijn ieders belangen en kernwaardes? - Wat is ons gezamenlijk doel? - Wat willen we samen bereiken?
3	Structuur en organisatie	Vaststellen van een passende organisatie- en werkstructuur	Gezamenlijke spelregels opstellen die te maken hebben met: <ul style="list-style-type: none"> - organisatorische vorm - overlegstructuur - rolverdeling - documentatie en communicatie - casuïstiekbepreking
4	Interactie en groepsdynamiek	Afspraken maken over onderlinge omgang, interactie en leer- en werkklimaat	Gezamenlijke spelregels opstellen die te maken hebben met: <ul style="list-style-type: none"> - sfeer en werkklimaat - reflectie - vertrouwen - lerend vermogen - monitoring

Het lectoraat Wijkgerichte Zorg

Het lectoraat Wijkgerichte Zorg richt zich op de ontwikkeling, evaluatie en implementatie van nieuwe zorg- en welzijnsconcepten in wijken. Het lectoraat tracht middels praktijk gericht onderzoek bij te dragen aan het versterken van het functioneren van mensen in hun eigen leefomgeving.

Kijk ook eens op

- www.zuyd.nl/onderzoek/lectoraten/wijkgerichte-zorg
- www.interprofessioneelsamenwerken.nl
- www.quickscan-ipt.nl
- www.linkedin.com/company/lectoraat-wijkgerichte-zorg
- www.zio.nl

Zorg in Ontwikkeling (ZIO)

ZIO is een eerstelijns zorgorganisatie in Maastricht en omgeving (Heuvelland). ZIO staat voor optimale kwaliteit van zorg en bereikt dit mede door de eerstelijns zorgaanbieder (bijvoorbeeld de huisarts, praktijkondersteuner, fysiotherapeut en diëtist) in zijn of haar praktijk adequaat te ondersteunen.

Informatie en contact

Wilt u zelf een interprofessioneel samenwerkingsverband opzetten, heeft u vragen, of bent u op zoek naar ondersteunende tools, dan kunt u contact opnemen met:

Dr. Jérôme van Dongen

Docent-onderzoeker
(lectorat Wijkgerichte Zorg, Zuyd Hogeschool)
jerome.vandongen@zuyd.nl
06 50 23 13 85

Frank Amory, MBA

Programmanager ouderenzorg (ZIO)
f.amory@zio.nl
06 57 41 73 94

Bronnen

- Brown, J. B., Mulder, C., Clark, R. E., Belsito, L., & Thorpe, C. (2020). It starts with a strong foundation: constructing collaborative interprofessional teams in primary health care. *Journal of Interprofessional Care*, 1-7.
- van Dongen J, van Bokhoven L, Goossens W, Daniels R, van der Weijden T, Beurskens S. Steeds complexere zorg vraagt om teamwerk. *Huisarts & Wetenschap*. Oktober 2019.
- van Dongen J, Goossens W, Spaans L, Beurskens, S, en van Bokhoven L. Doelgericht samenwerken in een MDO: vanzelfsprekend, of toch niet? *Bijblijven*. November 2019.
- van Dongen, J. J. J. (2017). *Interprofessional collaboration in primary care teams: development and evaluation of a multifaceted programme to enhance patient-centredness and efficiency* (Doctoral dissertation, Maastricht University).

Deze factsheet is tot stand gekomen op basis van het promotie-onderzoek van Jerome van Dongen (een samenwerking tussen de vakgroep Huisartsgeneeskunde van de Universiteit Maastricht en het lectoraat Autonomie en Participatie van Zuyd Hogeschool), en vervolgens doorontwikkeld middels een pilot in een van de ZIO praktijken.

Maastricht University

